

Metodika pro uživatele online platformy digiPREV:

Jak používat digitální tržiště

Projekt Posílení kapacit pro evaluaci a kvalitu preventivních programů v ČR prostřednictvím síťování poskytovatelů péče a akademických pracovišť za podpory umělé inteligence (AA-31-25) je realizován za finanční podpory Úřadu vlády České republiky.

Úřad vlády
České republiky

Obsah

ÚVOD.....	3
1. K ČEMU TATO METODIKA SLOUŽÍ	4
2. DOPORUČENÍ PRO STUDENTY	5
3. DOPORUČENÍ PRO KONZULTANTY Z PRAXE	6S
4. DOPORUČENÍ PRO AKADEMICKÉ PRACOVNÍKY	9
5. PRÁCE V TRIÁDÁCH – DOPORUČENÍ PRO SPOLUPRÁCI	11
6. TYPY PREVENCE A TYPY EVIDENCE.....	14
7. NA CO NEZAPOMENOUT PŘI ZADÁVÁNÍ TEXTU POPTÁVKY/NABÍDKY	18
8. PŘÍKLADY POPTÁVEK A NABÍDEK Z PRAXE.....	20
9. SLOVNÍČEK POJMŮ	26
SEZNAM LITERATURY	30

Úvod

Prevence poruch duševního zdraví a prevence rizikového chování dostávají v důsledku změn způsobených pandemií COVID-19 a aktuálního dění zcela novou naléhavost a jiný rozměr. Postupně akcelerují různé aktivity a podpůrné projekty. Současně se národní Interaktivní platforma podpory duševního zdraví a prevence rizikového chování (IPREV) začíná stávat skutečně významnou systémovou podporou, kterou využívá stále více škol a poskytovatelů preventivních programů. Mezi těmi dlouhodobě chybějícími, po kterých byla výrazná poptávka, jsou evaluace a výzkum. Dlouho jsme řešili, jak by IPREV mohl na tuto potřebu systémově reagovat a zrodil se nápad a následně také spolupráce mezi 1. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy (1. LF UK) a Husitskou teologickou fakultou Univerzity Karlovy (HTF UK). Výsledkem spolupráce obou pracovišť je řešení Digitálního tržiště v prevenci (digiPREV). Jde o originální řešení podpory evaluace a výzkumu v prevenci, o systematickou a systémovou podporu spolupráce mezi akademickou sférou a praxí. Jejím cílem je přemostovat propast mezi teorií a praxí a posilovat interdisciplinaritu. Usilujeme o konstruktivní a skutečně podpůrnou strategii, jak řešit nedostatek financí na preventivní výzkum a současně problém s prozatím velmi slabou personální stránkou celého problému. Jak zvýšit zájem o preventivní vědu a výzkum a ukázat, že se jedná o perspektivní a rychle se rozvíjející vědní oblast. Současně také jak pomoci mladým začínajícím vědcům a studentům v této práci a nabídnout jim alespoň základní možnosti, jak propojit praxi a poptávku z praxe a zároveň jim zajistit metodologickou podporu a zkusit přitom využít to nejnovější, co věda nabízí, tedy vstup umělé inteligence. Věřím, že se nám toto téma podařilo uchopit z dobrého konce a první generace celého systému digiPREV bude opravdu trefou do černého. Budeme rádi za vaši zpětnou vazbu a zapojení. Věřím také, že se nám podaří přesvědčit vás, že preventivní věda má co nabídnout, reprezentuje slibný start akademické dráhy a je intelektuální i lidskou výzvou stavící na reálné společenské potřebnosti a zadání. Jsem přesvědčený, že není ničím umělým ani zbytečným. Je odpovědí na problém, který roste několik dekad a doposud nenachází uspokojivé odpovědi a řešení. Platforma IPREV tím vstupuje do zcela nové éry svého fungování a Univerzita Karlova v Praze současně ukazuje zajímavé možnosti a výzvy pro rozvoj mezifakultní spolupráce a pro plnění své “třetí role” univerzity. Navíc způsobem, který má úžasný přesah právě směrem k podpoře vědy a mladých začínajících výzkumníků.

Michal Miovský, 28. září 2025

1. K čemu tato metodika slouží

V úvodu jste si přečetli, proč vznikla platforma digiPREV a co je jejím cílem. Nyní se zaměříme na to, k čemu slouží metodika, kterou právě čtete.

Propojit svět teorie a praxe a nepsat závěrečné práce do šuplíku? Fajn, ale jak to udělat, aby nám nevznikl “výzkumný guláš”?

V rámci projektu digiPREV dochází nejen k **propojení světa teorie a praxe, ale také k propojení několika vědních disciplín** jako je například sociální pedagogika, adiktologie, sociální práce a mnohé další. Prevence je společensky velmi aktuálním a potřebným tématem, které se prolíná napříč více studijními obory. Má svou **vlastní terminologii i témata**. Aby mohli v rámci oblasti prevence studenti, akademičtí pracovníci a konzultanti z praxe spolupracovat, potřebujeme nejen dávku nadšení, ale také sdílet stejný jazyk (terminologii).

Ani to ale nestačí. Aby vše fungovalo, je potřeba nastavit celou spolupráci tak, aby nevznikl zmatek. Projektem digiPREV nebouráme žádné stávající metody či postupy v rámci psaní kvalifikačních prací. Vše zůstává stejné. Online platforma digiPREV přináší bonus v podobě odborníků z praxe, kteří vám poskytnou aktuální témata a pomohou vám při psaní kvalifikačních prací získat reálná data z terénu.

Odborníky fungující v terénu, kteří reprezentují konkrétní organizace z praxe, v rámci našeho projektu digiPREV, nazýváme **konzultanty**. Jedná se o odborníky pracující ve státních, nestátních, neziskových, případně soukromých organizacích působících v oblasti prevence.

Uživatelský návod najdete na webu digiprev.cz. V této metodice máme prostor si vysvětlit, jak bude spolupráce studentů, akademických pracovníků a konzultantů probíhat a čemu je v rámci ní potřeba věnovat pozornost.

Tak pojd’me na to!

2. Doporučení pro studenty

“Chcete napsat „bakalářku“, „diplomku“ nebo „disertačku“, která bude mít smysl a reálný dopad na výchovně vzdělávací a preventivní praxi v českém prostředí?”

Díky registraci na platformě digiPREV mohou studenti ve své kvalifikační práci zpracovat výzkumné řešení problému, které nabízí v rámci **poptávek** organizace z praxe.

Druhou cestou, jak se dostat k reálným a aktuálním problémům v oblasti prevence, je napsat svou **vlastní nabídku tématu**. Ideální je však reagovat na již zveřejněné poptávky konzultantů z praxe. V případě, že je nabídka napsaná studentem, nemůžeme zaručit, že se na platformě v nejbližší době podaří přiřadit vhodného konzultanta z praxe a že dojde ke vzniku triády (tedy trojici vytvořené akademickým pracovníkem, studentem a konzultantem).

Postup při psaní studentské kvalifikační práce bude probíhat v podstatě **stejně jako v jiných případech**. Student píše kvalifikační práci pod vedením vedoucího na svém akademickém pracovišti. Pokud nastane situace, že například vzhledem ke specifčnosti tématu kvalifikační práce je zapotřebí vedení externího vedoucího, potom si takové vedení musí domluvit sám student ve spolupráci se svým domácím akademickým pracovištěm.

Jedním z bonusů pro vás bude konzultant z praxe, který vám při získávání dat v terénu bude k dispozici. Současně by vám měl pomoci zorientovat se v prostředí zvolené organizace.

Pokud je student na platformě digiPREV spárován s konzultantem, je odpovědností studenta si najít k danému tématu vedoucího práce. Jestliže student konzultanta najde díky projektu digiPREV, prosíme, aby **o této skutečnosti svého vedoucího informoval**. Pokud je to možné, budeme moc rádi, pokud se vedoucí práce do platformy digiPREV také **zaregistruje**. (Samozřejmě kromě těch, kteří již registrovaní jsou.)

“Jak to tedy bude probíhat? aneb Desatero pro studenty”

1. Návod, jak se registrovat a jak zadat nabídku, najdete v uživatelském návodu na webu digiPREV. Registrujte se na digiprev.cz
2. Vyberte si téma vaší kvalifikační práce z poptávek na platformě digiPREV. Zvažte své reálné možnosti, studijní zaměření apod. Pokud na platformě digiPREV v sekci Poptávky nenajdete téma, které hledáte, zadejte svou vlastní nabídku tématu. Návod, jak nabídku sepsat, najdete v Uživatelském návodu na webu digiPREV.
3. Před přihlášením k danému tématu si pečlivě pročtěte jeho popis: cíl práce, časové rozmezí a další požadavky.
4. Domluvte se s vedoucím své práce na formě a frekvenci konzultací.
5. Domluvte se na formě a frekvenci spolupráce s konzultantem z praxe.
6. Držte se pokynů pro kvalifikační práce na vaší fakultě.
7. Spojujte teorii s praxí. Využívejte dostupná data a zkušenosti konzultantů z praxe, dávejte je do souvislostí s teoretickými kontexty a pojmy.
8. Dodržujte etické zásady výzkumné práce.
9. Dodržujte citační normu. Správně citujte použité informační zdroje - respektujte autorství textů, materiálů a metodiky, které používáte.
10. Buďte otevření zpětné vazbě ze strany akademických pracovníků i konzultantů. Pozor! Konzultant není vedoucím práce - je vám k dispozici při získávání výzkumných dat v terénu a orientaci v daném prostředí zvolené organizace.

3. Doporučení pro konzultanty z praxe

Projekt digiPREV je k dispozici všem organizacím, které se věnují prevenci, preventivním aktivitám i programům pro děti, mládež i dospělé.

“Platforma digiPREV je tu proto, aby vám pomohla při vaší každodenní odborné činnosti, nikoliv, aby vám naložila více práce!”

Jestliže se vaše organizace rozhodne do projektu digiPREV zapojit, neznamená to pro vás **žádnou změnu** oproti tomu, jak jste pracovali doposud. Nadále se držte zaběhlých oficiálních i neoficiálních pracovních postupů ve vaší organizaci. Registrace na platformě digiPREV vám zdarma umožní získat data či odborná řešení aktuálních problémů v oblasti prevence, které ve vaší organizaci s danou cílovou skupinou klientů či žáků a studentů řešíte.

Nezapomeňte, že **kvalifikační práci reálně vede vedoucí práce!** Vaší povinností tedy v žádném případě není například číst části kvalifikační práce studenta. Velmi doporučujeme **zvážit časové i personální kapacity vaší organizace** a z toho odvodit počet studentů, kterým se můžete současně věnovat. Pokud se rozhodnete spolupráci nabídnout jednomu studentovi, je to naprosto v pořádku. Toto rozhodnutí je pouze na vás.

Je vhodné nastavit si se studentem **pravidla spolupráce**, aby vše probíhalo v respektující a přátelské atmosféře. Je důležité si uvědomit, že student není ve vaší organizaci žádným „vetřelcem“ a už vůbec ne „kontrolou“. Naopak – **student vám přichází pomoci s řešením vašeho problému**. Takto prosím ke spolupráci zkuste přistupovat. Současně však mějte na paměti, že pokud student nebude v jakékoliv fázi respektovat domluvené podmínky spolupráce, **máte právo spolupráci kdykoliv ukončit**.

Každý z vás má v rámci projektu svou **specifickou a velmi důležitou roli**. Vaše zapojení má pro teoretický i praktický rozvoj oblasti prevence velký smysl. Akademiké pracovníci a studenti nemají vaše praktické zkušenosti z terénu. Neznají vaši cílovou skupinu klientů či žáků v takové míře jako vy. Nemají detailní přehled o každodenním provozu vaší organizace a často ani o konkrétních problémech, které při své práci musíte řešit. Sdílení vašich zkušeností i zdrojů (materiálů, dokumentů, metodik apod.), se kterými pracujete, je velmi cenné. **Pro zapojení do projektu nemusíte mít pokročilé výzkumné znalosti a zkušenosti**. Od toho jsou v projektu akademiké pracovníci a odborní garanti projektu. Pokud by se stalo, že by například v textu vámi napsané poptávky chyběl nějaký potřebný údaj, budete k doplnění údaje vyzváni. **Projekt digiPREV usiluje o spolupráci, propojování a vzájemnou inspiraci**.

Vy jako konzultanti pomůžete vytvořit studentům vhodné podmínky pro získání aktuálních a validních dat z terénu v oblasti prevence, a nebudou tak nadále vznikat „práce do šuplíku“. Věříme, že se jedná o spolupráci, která je velmi **výhodná a přínosná pro všechny zúčastněné** – tedy pro studenty, konzultanty z praxe i akademické pracovníky.

“Jak to tedy bude probíhat?” aneb Desatero pro konzultanty

1. Návod, jak se registrovat a jak zadat poptávku, najdete v Uživatelském návodu na webu digiPREV. Registrovat se na digiprev.cz
2. Chcete-li přidat téma poptávky výzkumného projektu, klikněte na kolonku “Přidat téma” na horní liště. Návod, jak nabídku sepsat, najdete v Uživatelském návodu na webu digiPREV.
3. Formulujte stručně a výstižně název tématu poptávky. Název tématu poptávky by měl být jednoznačný a dostatečně podnětný, aby student okamžitě porozuměl jeho zaměření. Formulujte vaši poptávku. Popište problém, který bude student v rámci své kvalifikační práce výzkumně řešit.
4. U popisu tématu definujte jasný cíl. Definujte očekávaný výsledek a přínos práce. V rámci své poptávky vymezte cílovou skupinu, na kterou se výzkumný projekt studenta zaměří. Pokud již máte při zadávání poptávky představu, jaká výzkumná metoda by v rámci projektu měla být využita, uveďte ji. V tomto případě se inspirujte metodami evidence v kapitole č. 6. Nezapomeňte stanovit časové rozmezí vaší poptávky (Platnost tématu)!
5. Reflektujte současné potřeby vaší organizace. Vybírejte témata, která jsou pro vás aktuální, mají skutečný dopad a budou pro vaši praxi přínosná.
6. Téma přidáte mezi ostatní tím, že kliknete na kolonku “Přidat”. Vaše téma se tak zobrazí na nástěnce. Uvidíte ho i mezi svými tématy v kolonce “Moje témata”.
7. Po propojení a zkontaktování se studentem poskytněte studentům reálná data z praxe, která můžete sdílet a asistujte studentům při získávání nových výzkumných dat v rámci zvolené výzkumné metody či techniky. Vaše zkušenosti jsou pro studenty nesmírně cenné. Nebojte se s nimi sdílet informace, materiály, metodiky, tipy a doporučení související s výkonem vaší pracovní pozice a fungování vaší organizace. (Samozřejmě pokud je to možné).
8. Na začátku spolupráce se studentem si nastavte formu vaší spolupráce a frekvenci komunikace či návštěv studenta ve vaší organizaci. Důležité je také časové rozmezí realizace výzkumu (zahájení a ukončení). Uveďte také, na kolik studentů máte v rámci konkrétní poptávky tématu výzkumného projektu kapacitu.
9. Dodržujte etiku práce, etický kodex vaší organizace i profese, ale také GDPR respondentů a autorství výzkumných dat.
10. Využijte výsledky v praxi. Výstupy z kvalifikační práce studenta aplikujte v praxi a případně je sdílejte s ostatními.

4. Doporučení pro akademické pracovníky

Běžnou součástí akademického pracovníka - vyučujícího na vysoké škole či univerzitě - je vedení kvalifikačních prací studentů. Někteří vyučující mají k dispozici seznam témat, ke kterým se studenti přihlašují. Jiní kolegové naopak reagují spíše na témata, která si ze své praxe a prvních zkušeností z oboru přinášejí studenti. V některých případech bohužel dochází k tomu, že si studenti v rámci svých kvalifikačních prací volí opakovaně stejná nebo velmi podobná (často teoreticky orientovaná) témata, u kterých je náročné představit nový pohled či přístup.

“Věříme, že potenciál našich studentů je obrovský. Není lepší se zaměřit na aktuální problémy z praxe, než dokola realizovat stejné výzkumy, které končí ve virtuálním šuplíku?”

Pojďme se společně věnovat vědě, která má skutečný společenský dopad. Nasměrujme studenty více do praxe! Spojme síly, nadále vedme své studenty v rámci běžných konzultací, ale přizvěme ke spolupráci také konzultanty z praxe. Právě experti z terénu nám mohou pomoci naplnit propast mezi světem teorie a praxe a věnovat se “smysluplné vědě”.

Role akademického pracovníka může také spočívat v zadávání vlastních témat poptávek výzkumných projektů. V tomto případě akademický pracovník prioritně zadává témata poptávek pro studenty na svém **domácím akademickém pracovišti**. Pokud se jedná o výzkumný či jiný projekt, je mnohdy možné i externí zapojení studentů (tedy zapojení studentů z jiné fakulty či vysoké školy). Počítáme s tím, že pokud akademický pracovník poptává zpracování výzkumného projektu, při kterém je potřebná spolupráce s organizací z praxe, je tato spolupráce již prostřednictvím akademického pracovníka domluvená.

Akademický pracovník může v některých případech také psát nabídky k již vypsáním poptávkám konzultantů z praxe. Jedná se o situace, kdy díky své nabídce bude moci realizovat svůj výzkum.

“Jak to bude probíhat? aneb Desatero pro akademické pracovníky”

1. Návod, jak se registrovat a jak zadat poptávku či nabídku, najdete v Uživatelském návodu na webu digiPREV. Registrojte se na digiprev.cz.
2. Chcete-li přidat téma poptávky výzkumného projektu, klikněte na kolonku “Přidat téma” na horní liště.
3. Formulujte stručně a výstižně název tématu poptávky. Název tématu poptávky by měl být stručný, jednoznačný a dostatečně podnětný, aby student okamžitě porozuměl jeho zaměření. Formulujte vaši poptávku. Popište problém, který bude student v rámci své kvalifikační práce výzkumně řešit.
4. U popisu tématu definujte jasný cíl. Definujte očekávaný výsledek a přínos práce. V rámci své poptávky vymezte cílovou skupinu, na kterou se výzkumný projekt studenta zaměří. Pokud již máte při zadávání poptávky představu, jaká výzkumná metoda by v rámci projektu měla být využita, uveďte ji. V tomto případě se inspirujte metodami evidence v kapitole č. 7. Nezapomeňte stanovit časové rozmezí u vašeho tématu (Platnost tématu), tedy od kdy do kdy by měl být výzkumný projekt realizován.
5. U popisu tématu zohledněte aktuálnost tématu poptávky. Téma by mělo reagovat na současné problémy, aby pro studenty působilo atraktivně a mělo výzkumnou hodnotu.
6. Téma přidáte mezi ostatní tím, že kliknete na kolonku “Přidat”. Vaše téma se tak zobrazí na nástěnce. Uvidíte ho i mezi svými tématy v kolonce “Moje témata”.
7. Doporučujeme propojovat teorii a praxi, tj. usilovat o propojení teoretických poznatků z vašeho oboru s praktickými příklady, daty či konkrétními situacemi.
8. Když se student k poptanému tématu přihlásí, je zapotřebí si v rámci první konzultace domluvit pravidla spolupráce: forma a frekvence spolupráce, nastavení časového rozpětí psaní práce, etické otázky související se zvoleným tématem apod.
9. Při vedení práce se vždy držte pokynů pro kvalifikační práce na své domácí fakultě a vysoké škole.
10. Berte ohled na studijní úroveň studenta. Zadání poptávky i vedení studenta by mělo odpovídat stupni studia (bakalářské, magisterské, doktorské).

5. Práce v triádách – doporučení pro spolupráci

Cílem platformy digiPREV je odborné řešení aktuálních praktických problémů v oblasti prevence a preventivních aktivit škol a dalších výchovných, vzdělávacích a poradenských institucí v ČR. Věříme, že k úspěšnému řešení problémů v praxi na poli prevence může docházet, pokud studenti, akademičtí pracovníci i konzultanti (odborníci z organizací zabývajících se prevencí) spojí své síly.

Studenti vysokých škol mohou díky platformě digiPREV aktivně spolupracovat s akademickými pracovníky na realizaci výzkumných řešení v rámci svých projektů prezentovaných v kvalifikačních pracích (bakalářská, diplomová a disertační práce). Oblasti prevence se studenti i akademičtí pracovníci samozřejmě odborně již věnují, ale mnohdy nám v tomto chybí aktuální problémy z praxe a reálná data.

“Není prospěšnější řešit reálně existující problémy v praxi, než složité problémy a projekty vymýšlet pouze na základě studia literatury a psát kvalifikační práce do šuplíku?”

Díky projektu digiPREV získávají studenti a akademičtí pracovníci nového “partáka”! Je jím **konzultant** z praxe. Vzniká tak “**triáda**”, tedy trojice, ve které mohou všichni uvedení spolupracovat.

Spolupráce pomůže konzultantům z praxe udržet krok s měnícími se doporučeními a normami. Univerzitní prostředí má **přístup k nejnovějším výzkumům a poznatkům**, které se v praxi mohou promítnout se zpožděním. Tímto způsobem mohou konzultanti získat jedinečný pohled na danou problematiku, nové nástroje a metody v prevenci rizikového chování. Studenti mohou konzultantům z praxe představit nové technologie, kreativní nápady a řešení či nové preventivní aktivity, které lze v praxi využít. Vše jmenované může napomoci také odhalit slepá místa, a praxi ještě více zefektivnit.

Konzultanti mohou v rámci projektu digiPREV **posilovat své kompetence a profesní profil** a to mimo jiné i díky možnosti vstoupit do nově vznikající **sítě odborníků akaPREV** věnující se prevenci. Díky propojení akademického prostředí s praxí tak může vzniknout navázaná spolupráce, ať již formou setkávání na různých konferencích, pracovních setkáních nebo dalších projektech.

Díky projektu digiPREV mají konzultanti příležitost ovlivňovat výzkum takovým způsobem, aby více reagoval na aktuální potřeby reálného prostředí. Získané výzkumné poznatky může navíc konzultant (díky zpracování poptávky studentem) bezprostředně přenášet do praxe s klienty a kontinuálně tak zlepšovat svoji práci.

“Jak v triádě co nejefektivněji spolupracovat?”

Praxe psaní kvalifikační práce se může v rámci konkrétních vysokých škol v jistých ohledech lišit. Zpravidla mají vysoké školy či fakulty svá specifická pravidla (“fakultní pokyny pro psaní kvalifikačních prací”), týkající se obsahu a formy práce. Obecný princip a cíl však pro studenta stále zůstává stejný: napsat kvalitní kvalifikační práci a úspěšně ji obhájit.

Platforma digiPREV vám nabízí novou a zajímavou cestu, jak k tomuto cíli dojít. Zde představujeme **několik tipů pro spolupráci v triádě:**

Student po registraci na platformu digiPREV a zadání nabídky výzkumného řešení k vybrané poptávce kontaktuje konzultanta z praxe a domluví se na **setkání a konzultaci** (osobně či online - dle jejich možností). Po setkání s konzultantem bude student vždy **předávat vedoucímu práce aktuální informace o dílčím postupu** v rámci výzkumného řešení, na kterém se s konzultantem dohodl. Konkrétní obsah teoretické a praktické části práce a jeho finální podobu student **vždy konzultuje s vedoucím své práce.**

Pozor! Za správnost obsahu, aplikaci výzkumné metody, ale i prezentaci výzkumných zjištění **zodpovídá student** (autor kvalifikační práce). V rámci konzultací na univerzitě je studentovi k dispozici jako v jiných případech vedoucí práce a díky platformě digiPREV navíc také konzultant z praxe.

Role konzultanta není studenta vést v průběhu psaní kvalifikační práce takovým způsobem jako vedoucí práce. Tato spolupráce probíhá podobně, jako když v dané organizaci probíhá studentská stáž. V tomto případě student ale netráví v organizaci kontinuálně například 2 týdny, ale jedná se o společné formulování postupu v rámci konkrétní poptávky na výzkumný projekt (realizovaný v rámci kvalifikační práce). Dále konzultant pomáhá studentovi při kontaktování cílové skupiny respondentů, získávání a případně i zpracování výzkumných dat.

“Konzultant asistuje studentovi v terénu při získávání dat a pomáhá mu pochopit konkrétní prostředí a terén, ve kterém výzkum probíhá.”

Intenzita zapojení konzultanta v rámci podpory studenta při práci v terénu, případně kontaktování cílové skupiny respondentů i pomoc při zpracování výzkumných dat je vždy individuální a záleží na dohodě. Na postupu získávání dat a formě kontaktování cílové skupiny respondentů se musejí konzultant a student společně dohodnout.

Není povinností, aby se vedoucí práce sešel (či dokonce scházel) s konzultantem, ale doporučujeme, aby sladili svůj pohled na výzkumné řešení studenta alespoň e-mailem. Frekvence setkávání studenta s vedoucím práce a konzultantem je vždy na zvážení studenta, ale samozřejmě také na časových možnostech všech zúčastněných.

“I zde platí samozřejmě nepsané akademické pravidlo, že čím dříve je kvalifikační práce konzultována a čím častěji, tím lépe.”

6. Typy prevence a typy evidence

Nejdříve představíme příklady praktických výzkumných problémů, které mohou řešit organizace věnující se prevenci a preventivním programům. Tento seznam není vyčerpávající. Berte jej, prosím, pouze jako inspiraci pro psaní textů poptávek a nabídek výzkumných projektů.

• Příklady praktických problémů v preventivní praxi (aneb s čím vám mohou studenti v rámci svých výzkumných projektů pomoci):

- Evaluace obsahu preventivních programů, které ve vaší organizaci realizujete.
- Evaluace efektivity preventivních programů (studie účinnosti preventivních programů).
- Evaluace kvality implementace preventivních programů.
- Situační studie připravenosti organizace pro realizaci prevence či preventivního programu.
- Screening potřeb klientů organizace v souvislosti s volbou preventivního programu.
- Analýza potřeb k podpoře provozu či rozvoji preventivního programu nebo organizace.
- Analýza spokojenosti personálu s prací ve vaší organizaci.
- Analýza spokojenosti vašich klientů, žáků a studentů (případně rodičů) s vaší činností.
- Analýza potřeb zaměstnanců organizace jako prevence profesního vyhoření.
- Monitoring klimatu třídy (například v rámci prevence šikany).
- Vzdělávání zaměstnanců vaší organizace v oblasti prevence.
- Případové studie klientů.
- Případové studie činnosti vaší organizace z pohledu zaměstnanců.

Výše uvedené příklady problémů z preventivní praxe se mohou týkat **různých oblastí prevence**. Prevence je velmi široká oblast a obsahuje velké množství témat a podtémat. Náš pohled a porozumění nejrůznějším těmto oblastem je třeba sjednotit terminologicky, abychom si rozuměli, i když působíme na poli teorie a praxe různých disciplín.

Převzato ze: SEPA – Systém evidence preventivních aktivit (2025). *Typy rizikového chování*.

Zdroj: <https://www.preventivni-aktivity.cz>

• Na platformě digiPREV jsou témata preventivní teorie i praxe prevence rozdělena do následujících 9 typů oblastí prevence:

1. Prevence šikany a kyberšikany

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany

2. Prevence užívání návykových látek

- Prevence užívání tabáku
- Prevence užívání alkoholu
- Prevence užívání dalších návykových látek

3. Prevence závislostního chování na digitálních technologiích

- Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)

4. Prevence duševních onemocnění a podpora duševního zdraví

- Prevence duševních onemocnění a psychických problémů
- Prevence poruch příjmu potravy

5. Prevence záškoláctví

- Prevence záškoláctví

6. Prevence rizikového chování v dopravě a ve sportu (adrenalinových aktivitách)

- Prevence rizikových sportů
- Prevence rizikového chování v dopravě

7. Prevence předsudečného jednání (např. extremismus, rasismus, homofobie)

- Prevence rasismu a xenofobie
- Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů

8. Prevence rizikového sexuálního chování

- Prevence rizikového sexuálního chování

9. Jiné (např. prevence vandalismu, kriminálního chování, ...)

- Prevence kriminálního chování

Níže prosím věnujte pozornost klasifikaci **typů získávání evidence, tedy metodologických postupů**, se kterými v projektu Digitálního tržiště v prevenci pracujeme.

Během studia vašeho studijního programu se velmi pravděpodobně v rámci své disciplíny setkáte také s **jinými výzkumnými metodami a technikami**. To je naprosto v pořádku a jsme si vědomi toho, že následující výčet není vyčerpávající. Níže uvádíme **typy evidence**, které jsou běžně využívány v **oboru adiktologie a příbuzných oborech**.

Výzkumné přístupy se mohou překrývat, ale mohou se také terminologicky odlišovat. Tuto skutečnost nepovažujeme za problém. Konkrétní téma lze v oblasti prevence zpracovat více způsoby a v různém rozsahu. **Konkrétní uchopení výzkumného projektu je vždy na dohodě mezi studentem a vedoucím práce**. Pokud konzultant fungující v organizaci poskytující prevenci vyžaduje realizovat projekt konkrétní metodou v rozsahu, který student vzhledem ke svému stupni studia či zaměření není schopen pokrýt, je to naprosto v pořádku. Student bakalářského studia si (oproti studentovi navazujícího magisterského či doktorského studia) bude v rámci platformy vyhledávat poptávky výzkumných projektů, které jsou svou povahou jednodušší.

● **V adiktologii a v příbuzných zdravotnických i sociálně-vědních oborech se využívají následující typy evidence:**

1. Popisná studie (Descriptive)

- o mapování, situační analýza, případová studie
- o poskytuje přehled, ale nehodnotí účinnost

2. Procesní hodnocení (Process evaluation)

- o sleduje, *zda byl program realizován, jak měl*
- o ukazuje kvalitu implementace

3. Studie účinnosti (Outcome evaluation)

- o měří krátkodobé změny (vědomosti, postoje, dovednosti)
- o bez kontrolní skupiny

4. Kvaziexperimentální studie (Quasi-experimental)

- o pre-post design s kontrolní skupinou (bez randomizace)
- o částečné důkazy o účinnosti

5. Experimentální studie (Randomizovaná kontrolovaná studie – RCT)

- o zlatý standard pro důkazy o účinnosti
- o randomizace účastníků do intervence/kontroly

6. Syntetické studie (Systematický přehled, meta-analýza)

- o shrnutí více studií
- o nejvyšší úroveň důkazů

● V **pedagogice, psychologii** a příbuzných oborech se ve výzkumu využívají především tyto metody:

1. Kvantitativní metody - zejména dotazníkové šetření a testy.

2. Kvalitativní metody – především rozhovory, pozorování, obsahová analýza dokumentů.

3. Smíšený výzkumný design – metoda prosazující se v posledních dekáдах, která kombinuje oba přístupy, čímž umožňuje propojit kvantitativní a kvalitativní data.

4. Teoretické studie - mají své místo na českém i mezinárodním vědeckém poli, a to zejména v rovině základního výzkumu. Většinou se jedná o přehledové a komparativní teoretické studie (rešerše a odborné porovnání literatury na zvolené téma, mezinárodní srovnávací studie či historie v dané oblasti).

Pozor!!! Pokud v rámci svého výzkumného projektu chcete využít jednu z výše uvedených výzkumných metod, které patří typicky spíše do oblasti humanitních věd jako pedagogika apod., vyberte na platformě digiPREV u zadání poptávky či nabídky u kolonky nazvané „Typ evidence/studie“ **variantu „Jiné“**.

7. Na co nezapomenout při zadávání textu poptávky/nabídky

V této kapitole si shrneme, jaké jsou povinné údaje pro zadání textu poptávek či nabídek výzkumných projektů, které budou v rámci svých kvalifikačních prací studenti realizovat.

Pro zadání textu poptávky/nabídky na online platformu digiPREV je potřeba se nejdříve na platformu zaregistrovat. **Konkrétní postup při zadávání témat výzkumných projektů naleznete v Uživatelském návodu** na webu digiPREV. Registrujte se na digiprev.cz.

Nyní si postupně vysvětlíme, jaké konkrétní položky je třeba při zadávání textu poptávky/nabídky vyplnit a jakým způsobem:

1. Název: Začněte tím, že vyplníte název výzkumného projektu poptávky/nabídky. Název by měl být jasný, stručný a výstižný.

2. Popis: Podrobněji popište téma výzkumného projektu poptávky/nabídky. K dispozici máte limit 5.000 znaků. Při popisu tématu volte jednoduché, srozumitelné a jasné věty. Pozor, **cíl výzkumného projektu a cílovou skupinu respondentů** vložte vždy přímo do popisu tématu projektu.

3. Poptávka/nabídka: U této kolonky jednoduše zvolíte ze dvou variant – tedy z poptávky či nabídky.

4. Kraje: Vyberte z nabízených variant krajů či zvolte variantu „Celá ČR“.

5. Finanční odměna: Je potřeba svými slovy vyplnit, jak bude případně student za realizaci projektu odměněn. Většinou se jedná o Dohodu o provedení práce (DPP). Do tohoto pole také doporučujeme napsat alespoň odhad finanční částky, kterou by student za realizaci výzkumného projektu od organizace poptávající dané téma získal. Samozřejmě počítáme s tím, že tato varianta bude možná jen v některých případech a že zdaleka ne všechny organizace budou moci studenta finančně odměnit.

6. Platnost tématu – tedy „platné od a platné do“: Jedná se o předpokládané časové rozmezí realizace projektu, tedy kdy by ideálně projekt měl být realizován. Nejde o konkrétní datum, ale o volbu měsíce a roku z nabízeného číselníku. Po uplynutí tohoto období téma nebude smazáno, zůstane i nadále pro inspiraci ostatních uživatelů v platformě digiPREV.

7. Oblast prevence: Vyberte jednu z nabízených variant. Pokud byste si nevybrali ani jednu z nabízených variant, zvolte prosím variantu „Jiné“ a oblast prevence, které se váš projekt věnuje, popište do textu poptávky či nabídky.

8. Typ studie/evidence: U tohoto pole si při zadávání textu poptávky či nabídky vyberte z číselníku jednu z nabízených variant typu výzkumné studie či evidence. Pokud si z nabídky nevyberete, zvolte prosím variantu „Jiné“, a vaši metodu popište v textu poptávky či nabídky.

9. Klíčová slova: Zde uveďte maximálně 6 klíčových slov, které charakterizují váš výzkumný projekt.

10. Související odkazy: Tato kolonka je volitelná. Lze sem vložit URL odkazy, které se týkají vašeho výzkumného projektu. Může jít o odkaz na text vaší kvalifikační práce. V tomto případě zadejte odkaz na online katalog vaší vysoké školy, kde jsou kvalifikační práce zveřejňovány. Dále můžete přidat odkaz na článek, metodiku či monografii, které souvisí s realizací výzkumného projektu. Odkazů můžete přidat více. Ke každému odkazu vyplňte kolonku **Shrnutí**, kde popíšete hlavní výstupy a závěry výzkumného projektu.

Pro ukončení vložení textu poptávky/nabídky zvolte tlačítko **„Odeslat ke schválení“**. Poté se nabídka/poptávka odešle administrátorům systému ke schválení. Až jí administrátor schválí, zobrazí se všem uživatelům v seznamu nabídek a poptávek.

8. Příklady poptávek a nabídek z praxe

Následující kapitola představuje poptávky výzkumných projektů z praxe, které přibližují základní princip fungování online platformy digitálního tržiště. Jak již bylo v textu metodiky vysvětleno, do platformy se mohou registrovat studenti, akademičtí pracovníci a organizace z praxe, které reprezentují konkrétní odborníci fungující v terénu. V rámci našeho projektu digiPREV jim říkáme konzultanti. Jedná se o odborníky pracující ve státních, nestátních, neziskových, případně soukromých organizacích působících v oblasti prevence. Určitě se nejedná pouze o základní školy. Problémy na poli realizace prevence a preventivních programů řeší dále například volnočasové organizace, vzdělávací a poradenská centra či poradny, ale také organizace sportovní či církevní. Opomenout nelze ani státní sektor, tedy OSPOD, NPI, SZU apod. Prevencí se dále zabývají akademičtí pracovníci i studenti z několika akademických disciplín, přičemž nejde jen o společenskovědní obory. Na mysli máme zejména obory jako pedagogika, sociální pedagogika, sociální práce, speciální pedagogika, poradenské obory, adiktologie, psychologie, psychiatrie, ale také IT obory.

Následující texty slouží jako **inspirace a ukázka toho, jak může vypadat zadání projektu, které na platformu digiPREV vkládá konzultant z praxe** – tedy zástupce organizace, jež se v reálném prostředí potýká s popsáním problémem. Součástí kapitoly jsou také **ukázky nabídek výzkumných řešení od studentů**, které vám pomohou pochopit, jak lze na takové zadání reagovat prostřednictvím kvalifikační práce (ať už bakalářské, magisterské nebo disertační).

Poptávka č. 1

- **Název:** Rodičovská kontrola online aktivit žáků I. stupně ZŠ
- **Popis:** Digitální technologie se staly nedílnou součástí života dospělých i dospívajících. Stále více však začaly ovlivňovat i volný čas a sociální aktivity mladších žáků mladšího a středního školního věku. K rizikům, které z těchto aktivit vyplývají, patří např. digitální závislost včetně poškození CNS (především narušení dopaminergního „odměňovacího“ systému a oslabení funkcí pozornosti), přístup k nevhodným a potenciálně rizikovým online obsahům (TikTok apod.), oslabený osobnostní rozvoj i rozvoj sociálních kompetencí v důsledku zanedbávání offline (sociálních) aktivit, aj. ZŠ Moravany zjistila u nemalého počtu žáků na 1. stupni nadměrné užívání digitálních technologií a hromadné užívání aktivit, které jsou cílově určené až starším dospívajícím a dospělým. Aktuálně se problematikou v rámci specifické prevence zabývá školní poradenské pracoviště spolu se školní psychologkou. Ukazuje se však, že bude zapotřebí nějakým způsobem zapojit do práce na prevenci i rodiče dotčených žáků/žákyň. Základní škola by aktuálně ocenila výzkum zaměřený na zjišťování reakcí i postojů rodičů žáků z 1. stupně vůči jejich online aktivitám: zda a jak se zajímají o online aktivity svých dětí, zda stanovují určité limity v jejich užívání a také, jaké jsou jejich postoje k užívání digitálních technologií dětmi uvedeného věku, jaká rizika v tomto smyslu registrují obecně i specificky u svých dětí. Poptávka si klade za cíl najít studenta, který by na základě výzkumu zmapoval chování a názory rodičů vůči používání digitálních technologií u svých dětí (žáků 1. stupně, uživatelů těchto technologií). Cílovou skupinou jsou rodiče žáků 1. stupně užívajících digitální technologie.
- **Poptávka/nabídka:** poptávka
- **Kraje:** celá ČR
- **Finanční odměna:** není
- **Platné od/do:** leden 2025 - červen 2025
- **Oblast prevence:** Prevence závislostního chování na digitálních technologiích
- **Typ evidence/studie:** popisná studie
- **Klíčová slova:** závislost, digitální technologie, základní škola, rodiče, 1.stupeň
- **Související odkazy a Shrnutí:**

Nabídka č. 1

- **Název:** Rodičovská kontrola online aktivity žáků I. stupně ZŠ jako významný prvek školní prevence
- **Popis:** Diplomová práce se v teoretické části zaměřuje na popis problematiky digitálních technologií, které jsou nejvíce rozšířené mezi uživateli dětského a preadolescentního věku. Zabývá se jejich specifiky i motivačními incentive k jejich užívání, zejména s ohledem na děti mladšího a středního školního věku. Stručně předkládá popis vývojových úkolů vážících se k mladšímu a střednímu školnímu věku (tzv. střední dětství) z hlediska vývojové psychologie. Následně na základě poznatků z předchozích kapitol formuluje, resp. dedukuje vývojová (i neuronální) rizika i specifická rizika spojená s nejčastějšími konkrétními online aktivitami u žáků sledovaného věku. Shrnuje poznatky o obvyklé praxi školní prevence

a její možnosti ve sledované oblasti. Praktická část diplomové práce bude zaměřena na kvalitativní výzkum metodou polostrukturovaných rozhovorů s cílem zmapovat jednání a postoje rodičů vůči používání digitálních technologií u svých dětí (žáků 1. stupně, uživatelů těchto technologií). Cílem této diplomové práce je zmapovat jednání a postoje rodičů vůči používání digitálních technologií u svých dětí (žáků 1. stupně, uživatelů těchto technologií) a na tomto základě formulovat návrh, jakým způsobem by mohly základní školy využít empirických poznatků ve školní prevenci proti nevhodnému užívání digitálních technologií žáků 1. stupně. Cílovou skupinou jsou rodiče žáků 1. stupně užívajících digitální technologie.

- **Poptávka/nabídka:** nabídka
- **Kraje:** celá ČR
- **Finanční odměna:** není nutná
- **Platné od/do:** listopad 2025 – duben 2026
- **Oblast prevence:** Prevence závislostního chování na digitálních technologiích
- **Typ evidence/studie:** jiné
- **Klíčová slova:** digitální technologie, 1. stupeň ZŠ, prevence, rodiče žáků
- **Související odkazy a Shrnutí:**

▪ **Poptávka č. 2:**

- **Název:** Příčiny zhoršujícího se duševního zdraví dětí a dospívajících, jakožto klientů sociálně aktivizační služby – možnosti podpory
- **Popis:** Na naší sociálně aktivizační službu se v posledních dvou letech obrací čím dál více rodin s dětmi s tím, že mají jejich děti obtíže v oblasti duševního zdraví. Problémy se týkají prožívání, úzkostí i depresí, nedostatečného sebevědomí, nízké odolnosti, poruch příjmu potravy, sebepoškozování a dokonce i pokusů o sebevraždu. Vnímáme jednoznačný dopad pandemie COVID-19 a narůstající tlak na výkon ve společnosti. Jaké další příčiny ještě jsou? Naše kapacita pracoviště je omezená, poskytujeme ambulantní a terénní formu pomoci. Klienti chodí za námi do centra nebo naopak naši sociální pracovníci jezdí za klienty domů. Spolupracujeme intenzivně s nízkoprahovým klubem pro děti a mládež. Náš tým jsme kromě sociálních pracovníků, posílili také o dva psychology a tři psychoterapeuty. Jejich kapacita byla prakticky okamžitě naplněná. Rádi bychom rozšířili naše služby o nějaké další aktivity zaměřené na duševní zdraví a zvýšili odbornost našich pracovníků v této oblasti. Od výzkumu očekáváme, že nám studenti poskytnou nějaké nové nápady, aktivity, možnosti, které můžeme na našem pracovišti s klienty realizovat a zároveň nám nabídnou typy vhodného vzdělávání, školení v této oblasti pro naše zaměstnance. Cílem je podpořit více rodiny s dětmi, které se potýkají s obtížemi v oblasti duševního zdraví prostřednictvím nových nástrojů a posílit kompetence pracovníků SAS v oblasti prevence duševního zdraví u dětí a dospívajících. Cílovou skupinou jsou děti a dospívající.
- **Poptávka/nabídka:** poptávka
- **Kraje:** Plzeňský kraj
- **Finanční odměna:** ne
- **Platné od/do:** říjen 2025 - březen 2026

- **Oblast prevence:** Prevence duševních onemocnění a podpora duševního zdraví
- **Typ evidence/studie:** popisná studie
- **Klíčová slova:** duševní zdraví, úzkost, deprese, sociálně aktivizační služba, odolnost
- **Související odkazy a Shrnutí:**

Nabídka č.2

- **Název:** Evaluace programu Spark Resilience
- **Popis:** Bakalářská práce se v úvodu teoretické části bude věnovat duševnímu zdraví dětí a nejčastějším obtížím v této oblasti. Jaká je aktuální situace a možná rizika. Jaké služby a organizace se mohou podílet na podpoře duševního zdraví u dětí. Detailněji se zaměří na psychickou odolnost dětí, wellbeing a copingové strategie. Podrobně představí metodiku Spark Resilience, která je zaměřená právě na rozvoj psychické odolnosti u žáků 2. stupně ZŠ. Také na copingové a emočně- sociální dovednosti. V závěru teoretické části se bude krátce věnovat principům pozitivní psychologie, KBT a mindfulness technikám, z jejichž přístupů tato metodika čerpá. V praktické části se zaměří na polostrukturované rozhovory (kvalitativní výzkum) s žáky druhého stupně a s pedagogy ze 4 vybraných škol, kde pravidelně program Spark Resilience využívají při práci s třídními kolektivy nebo při práci s vybranými žáky po vyučování. Cílem bakalářské práce je zhodnotit program Spark Resilience, který je zaměřený na psychickou odolnost u žáků, zjistit jeho přínosy a doporučit ho dalším vhodným subjektům pro práci s dětmi a dospívajícími. Cílovou skupinou jsou žáci 2. stupně a pedagogové ze 4 ZŠ v kraji.
- **Poptávka/nabídka:** nabídka
- **Kraje:** Plzeňský kraj
- **Finanční odměna:** je výhodou
- **Platné od/do:** únor 2026 – květen 2026
- **Oblast prevence:** Prevence duševních onemocnění a podpora duševního zdraví
- **Typ evidence/studie:** jiné
- **Klíčová slova:** duševní zdraví, odolnost, dlouhodobý program, metodika, copingové strategie
- **Související odkazy a Shrnutí:**

Poptávka č. 3

- **Název:** Zmapování procesů vylučování a začleňování žáků na základní škole v blízkosti sociálně vyloučené lokality
- **Popis:** Základní škola se nachází v blízkosti sociálně vyloučené lokality a ve třídách se vzdělává větší počet žáků pocházejících z marginalizovaného prostředí. Škola dlouhodobě sleduje, že u části žáků dochází k procesům vylučování – například skrze projevy marginalizace ze strany spolužáků, nižší očekávání ze strany učitelů či jejich častější umísťování do podpůrných opatření. Na druhé straně škola realizuje také inkluzivní strategie, například doučování, asistenty pedagoga, spolupráci s neziskovými organizacemi či komunitními centry. Přesto si vedení školy uvědomuje, že klima ve třídách je nerovnoměrné a že procesy začleňování i vylučování probíhají paralelně. Vedení školy proto hledá studenta VŠ studia oboru pedagogika, sociální pedagogika, psychologie či

antropologie, který by se ve své kvalifikační práci věnoval tomuto tématu. Škola je otevřená umožnit sběr dat prostřednictvím rozhovorů, pozorování ve třídách či dotazníkového šetření. Výsledky výzkumu by využila pro lepší nastavení školní strategie v oblasti inkluze a prevence segregace. Cílem je najít studenta, který zmapuje, jaké konkrétní procesy začleňování a vylučování se ve škole odehrávají, a navrhne doporučení pro jejich vyváženější rozvoj ve prospěch inkluzivního vzdělávání. Cílovou skupinou jsou žáci ve věku 6–15 let (žáci 1. a 2. stupně ZŠ), pedagogové a asistenti.

- **Poptávka/nabídka:** poptávka
- **Kraje:** Ústecký kraj
- **Finanční odměna:** ne
- **Platné od/do:** listopad 2025 - prosinec 2025
- **Oblast prevence:** Prevence předsudečného jednání
- **Typ evidence/studie:** jiné
- **Klíčová slova:** inkluze, segregace, školní klima, podpůrná opatření, sociální vyloučení
- **Související odkazy a Shrnutí:**

Nabídka č.3

- **Název:** Procesy začleňování a vylučování žáků v prostředí základní školy
- **Popis:** Bakalářská práce v teoretické části objasní klíčové pojmy spojené se školní inkluzí, segregací, sociálním vyloučením a vzdělávacími nerovnostmi. Pozornost bude věnována i roli učitelů, spolužáků a podpůrných opatření v procesech začleňování a vylučování. Praktická část práce bude zaměřena na kvalitativní výzkum prostřednictvím rozhovorů s pedagogy, asistenty a žáky, doplněný o pozorování ve třídách vybrané školy. Cílem bude identifikovat konkrétní situace, které podporují začleňování, a naopak ty, které vedou k vylučování. Výsledky budou sloužit škole jako podklad pro optimalizaci inkluzivních opatření a zlepšení třídního klimatu. Cílem je zjistit, jaké konkrétní procesy začleňování a vylučování probíhají na základní škole v blízkosti sociálně vyloučené lokality a jak je možné cíleně podpořit inkluzi. Cílovou skupinou jsou žáci ve věku 6–15 let, pedagogové a asistenti.
- **Poptávka/nabídka:** nabídka
- **Kraje:** Ústecký kraj
- **Finanční odměna:** není podmínkou
- **Platné od/do:** listopad 2025 - duben 2025
- **Oblast prevence:** Prevence předsudečného jednání
- **Typ evidence/studie:** jiné
- **Klíčová slova:** inkluze, segregace, vyloučení, podpůrná opatření, školní klima
- **Související odkazy a Shrnutí:**

Poptávka č. 4

- **Název:** Tvorba preventivního programu a metodických listů v oblasti kyberšikany
- **Popis:** S rozvojem technologií a rozmachem internetu tráví děti i dospělí ve virtuálním prostoru čím dál více času. To s sebou přináší i spory a problematické chování. Kyberšikana tak představuje stále výraznější problém. Proto je důležité se věnovat nejen vzniklým potížím a jejich důsledkům, ale klást důraz i na funkční prevenci. Problematické školní prevence rizikového chování je na úrovni krajských koordinátorů věnována značná pozornost. Krajský školský koordinátor prevence Středočeského kraje hledá pro tvorbu preventivního programu a metodických listů v oblasti kyberšikany studenta, který se ve své závěrečné vysokoškolské práci bakalářské nebo diplomové zabývá tématem kyberšikany. Cílem této poptávky je získat studenta, který by byl ochoten se ve své závěrečné vysokoškolské práci věnovat tématu kyberšikana a pomohl vzniku preventivního programu a metodických listů. Cílovou skupinou je 2. stupeň ZŠ a SŠ.
- **Poptávka/nabídka:** poptávka
- **Kraje:** Středočeský kraj
- **Finanční odměna:** ne
- **Platné od/do:** listopad 2025 – duben 2026
- **Oblast prevence:** Prevence šikany a kyberšikany
- **Typ evidence/studie:** jiné
- **Klíčová slova:** kyberšikana, prevence, preventivní program, metodické listy, rizikové chování, školský koordinátor prevence
- **Související odkazy a Shrnutí:**

Nabídka č.4

- **Název:** Kyberšikana, bezpečnost na internetu a program prevence
- **Popis:** Tato bakalářská práce se zaměří na téma prevence kyberšikany a bezpečnosti na internetu u dětí a mládeže. Jejím cílem bude nabídnout ucelený soubor aktivit přímo pedagogovi, který ho bude moci okamžitě uskutečnit ve třídní skupině bez potřeby hlubokých znalostí tématu. V první kapitole bude uveden aktuální a obecný pohled na problematiku kyberšikany. Popíše aktuální poznatky prezentované v odborné literatuře, výzkumech či internetových projektech. Následovat bude samotný preventivní program. V něm budou popsány jednotlivé bloky, jejichž součástí budou podrobně rozepsané aktivity, které bude moci pedagog se svými žáky uskutečňovat. Cílem této bakalářské práce bude nabídnout pedagogům ucelený soubor aktivit v oblasti prevence kyberšikany a bezpečnosti na internetu. Cílovou skupinou jsou žáci 2. stupně ZŠ a žáci SŠ.
- **Poptávka/nabídka:** nabídka
- **Kraje:** Středočeský kraj
- **Finanční odměna:** je výhodou
- **Platné od/do:** květen 2026 – říjen 2026
- **Oblast prevence:** Prevence šikany a kyberšikany
- **Typ evidence/studie:** jiné
- **Klíčová slova:** kyberšikana, bezpečnost na internetu, program prevence
- **Související odkazy a Shrnutí:**

9. Slovníček pojmů

Adiktologie

V České republice se adiktologie chápe jako interdisciplinární obor zabývající se prevencí, diagnostikou, léčbou a podporou osob s různými typy závislostí a rizikového chování. Zahrnuje studium různých typů závislostí – nejen na návykových látkách (alkohol, drogy, léky), ale i na chování (např. patologické hraní her či závislosti na internetu).

Akademický pracovník

V rámci projektu Digitální tržiště v prevenci se akademickým pracovníkem míní vedoucí kvalifikační práce (bakalářská, diplomová či disertační práce).

Evaluace preventivního programu

Evaluace preventivního programu nebo intervence je systematické shromažďování, analyzování a interpretování informací o přípravě, průběhu intervence a jejich možných účincích na cílovou skupinu. Získané informace mohou být použity k rozhodování o zlepšení intervence, k jejímu rozšíření nebo odmítnutí (EMCDDA, 1999, 2010). Realizace jakékoli preventivní intervence s sebou přináší určitá rizika, která je nutné evaluací ověřit a zvážit poměr mezi předpokládanými (ověřenými) klady/dopady a potenciálními riziky. Kromě žádoucích dopadů intervence (zamýšlený efekt) se totiž samozřejmě mohou objevit také různé typy nežádoucích dopadů. Kromě toho mohou dopady intervence explicitní nebo skryté (a to jak v případě pozitivních, tak negativních dopadů). Pak hovoříme o tzv. vedlejších účincích/dopadech, které je nutné evaluací samozřejmě co nejlépe popsat, porozumět jim, případně je též umět posilovat (pozitivní dopady) nebo naopak minimalizovat či eliminovat negativní/nežádoucí dopady (Miovský a Šťastná, 2015, str. 52).

Evidence-based přístup

Evidence-based přístup v prevenci znamená, že preventivní programy a intervence jsou navrhovány a realizovány na základě ověřených vědeckých důkazů, odborné zkušenosti a potřeb cílové skupiny. V souvislosti s Evidence-based přístupem se hovoří o prevenci založené na důkazech nebo vědecky ověřených preventivních programech.

Konzultant

V rámci projektu Digitální tržiště v prevenci se konzultantem rozumí expert z praxe pracující v organizaci poskytující preventivní aktivity a služby. Může se jednat o školy, volnočasové organizace, poradny a poradenská centra, adiktologická centra a kliniky, psychologické a psychiatrické ambulance, dětské domovy, střediska výchovné péče, instituce sociální péče, nestátní a neziskové organizace apod.

Nabídka

Nabídkou v našem projektu rozumíme popis kvalifikační práce (bakalářská práce, diplomová práce, disertační práce), kterou na platformu digiPREV vloží po konzultaci s vedoucím své práce student. Pozor, zapojení do projektu Digitálního tržiště v prevenci je nadstavbou, takovým pomyslným “bonusem či třešničkou na dortu”. Na platformu se všichni uživatelé registrují dobrovolně. Student během realizace výzkumného projektu v rámci zvolené poptávky napíše kvalifikační práci, která musí odpovídat fakultním pokynům pro psaní kvalifikační práce na své domovské univerzitě. Pokud by se student dostal díky realizaci výzkumného projektu v jistém ohledu do rozporu s fakultními pokyny pro psaní kvalifikační práce, je zapotřebí, aby vždy a včas informoval vedoucího své kvalifikační práce.

Poptávka

Poptávku v projektu chápeme jako popis výzkumného projektu, který zadává (poptává) konzultant z organizace poskytující preventivní aktivity a služby. Mělo by se jednat o popis aktuálního a reálně vyskytujícího se problému z praxe, který lze vyřešit výzkumně. Pozor, výzkumný projekt může v případě realizace výzkumného grantu či programu v rámci poptávky zadat i akademik!

Pracovník v primární prevenci

Pracovník v primární prevenci (primárně-preventivní pracovník) je profesionál či dobrovolník věnující se systematicky oblasti primární prevence rizikového chování. Jeho působení se dá v základě rozdělit na přímou práci s cílovými skupinami a koordinační či podpůrné systémové činnosti. Většinou nejde o primární profesi, ale spíše o specializaci v rámci mnoha původních profesí (nejčastěji jde o pedagogy, speciální pedagogy, psychology, sociální pracovníky, adiktology atp.). Primárně preventivní pracovník může působit přímo v rámci své organizace jako interní zaměstnanec s konkrétní pracovní náplní nebo externě na pozvání v rámci

dojednaného kontraktu. Primárně preventivní aktivity v dnešní době představují vysoce organizovanou a náročnou činnost založenou na široké bázi ověřených metodik z praxe a poznatků z výzkumu vyžadující specifické vzdělávání. Úloha pracovníka v primární prevenci má nezanedbatelný etický rozměr. Velmi významnou roli v preventivním působení hraje vzájemná spolupráce, informovanost a koordinace v rámci organizace i komunity (Charvát et al., 2015, str. 139).

Prevence

Pojmem prevence označujeme všechna opatření směřující k předcházení a minimalizování jevů spojených s rizikovým chováním a jeho důsledky. Jedná se zejména o předcházení a minimalizaci různých souvisejících poruch a onemocnění, poškození, úrazů atd. a dále pak samotných projevů rozmanitých typů rizikového chování, které ohrožují společnost a jedince v ní. Prevence může mít charakter předcházení vzniku, rozvíjení a recidivy společensky nežádoucího jevu a tomu odpovídají tři stupně – prevence primární, sekundární a terciární. Prevencí může být jakýkoli typ výchovné, vzdělávací, zdravotní, sociální či jiné intervence směřující k předcházení výskytu rizikového chování, zamezující jeho další progresi, zmírňující již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhající řešit jeho důsledky (Čech, 2015, str. 143).

Preventivní program

Preventivní program je cílená aktivita nebo soubor aktivit, které jsou součástí širšího rámce prevence a zaměřují se na předcházení vzniku závislostí a rizikového chování a na podporu zdravého životního stylu. (Miovský et al., 2015, str. 98).

Cílem preventivního programu je snížení rizikového chování, posilování dovedností a pozitivních hodnot, podpoření zdravého životního stylu, zvýšení informovanosti v oblasti prevence a vytváření podpůrného a bezpečného prostředí.

Preventivní strategie školy a preventivní program školy

Preventivní strategie školy je komplexní dokument, který vypracovává vedení školy společně s členy školního poradenského pracoviště, případně s dalšími pedagogy školy obvykle na dobu 3-5 let. Obsahuje dlouhodobé cíle (i střednědobé a krátkodobé cíle) v oblasti prevence, kterými se bude škola ubírat.

Preventivní program školy je povinný dokument, který vyplývá z vyhlášky 72/2005 Sb. Vypracovává se na každý školní rok a jsou zde definovány krátkodobé cíle z oblasti prevence, které navazují na cíle z preventivní strategie, obsahuje konkrétní, praktické kroky. Součástí preventivního programu školy jsou Krizové plány a Strategie předcházení školní neúspěšnosti.

Rizikové chování

Pod pojmem rizikové chování rozumíme takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. Tento pojem nahrazuje dříve používaný termín sociálně patologické jevy. Termín sociálně patologické jevy je jednak stigmatizující, normativně laděný a klade příliš velký důraz na skupinovou/společenskou normu. Vzorce rizikového chování považujeme za soubor fenoménů, jejichž existenci a důsledky je možné podrobit vědeckému zkoumání a které lze ovlivňovat preventivními a léčebnými intervencemi. (Miovský et al., 2010).

Student

V rámci projektu Digitální tržiště v prevenci je za studenta považován student řádného bakalářského, magisterského či doktorského studia v oblasti společenských a humanitních věd nebo příbuzných oborů (např. pedagogika, psychologie, sociální práce, sociální pedagogika, adiktologie či medicíny).

Seznam literatury

Literatura – oblast prevence:

- Čech, Tomáš (2015). Prevence. In: MIOVSKÝ, Michal; ADÁMKOVÁ, Tereza; BARTÁK, Miroslav; ČABLOVÁ, Lenka; ČECH, Tomáš et al. *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Monografie. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. ISBN 978-80-7422-391-4.
- Charvát, Miroslav; Jurystová, Lucie; Miovský, Michal (2015). Pracovník v primární prevenci. In: MIOVSKÝ, Michal; ADÁMKOVÁ, Tereza; BARTÁK, Miroslav; ČABLOVÁ, Lenka; ČECH, Tomáš et al. *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Monografie. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. ISBN 978-80-7422-391-4.
- Jurystová, Lucie; Charvát, Miroslav (2015). Vzdělávání v primární prevenci. In: MIOVSKÝ, Michal; ADÁMKOVÁ, Tereza; BARTÁK, Miroslav; ČABLOVÁ, Lenka; ČECH, Tomáš et al. *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Monografie. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. ISBN 978-80-7422-391-4.
- Miovský, Michal; Skácelová, Lenka; Čablová, Lenka. Minimální preventivní program školy. In: MIOVSKÝ, Michal; ADÁMKOVÁ, Tereza; BARTÁK, Miroslav; ČABLOVÁ, Lenka; ČECH, Tomáš et al. *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Monografie. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. ISBN 978-80-7422-391-4.
- Miovský, Michal; Šťastná, Lenka (2015). Evaluace preventivních programů a intervencí. In: MIOVSKÝ, Michal; ADÁMKOVÁ, Tereza; BARTÁK, Miroslav; ČABLOVÁ, Lenka; ČECH, Tomáš et al. *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Monografie. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. ISBN 978-80-7422-391-4.

Literatura – oblast metodologie výzkumu:

- EGER, Ludvík a EGEROVÁ, Dana. *Metodologie výzkumu*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2022. ISBN 978-80-261-1108-5. Mareš, P., Rabušic, L., Soukup, P. (2019). *Statistická analýza sociálněvědních dat (prostřednictvím SPSS)*. Masarykova univerzita. ISBN: 978-80-210-9248-8.
- GULOVÁ, Lenka a ŠÍP, Radim (ed.). *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. Pedagogika. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4368-4.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Páté, přepracované vydání. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2.
- CHRASTINA, Jan. *Případová studie – metoda kvalitativní výzkumné strategie a designování výzkumu: Case Study – a Method of Qualitative Research Strategy and Research Design*. Palacký University Olomouc, 2019. ISBN 978-80-244-5373-6.
- MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní výzkum ve vědách o člověku na prahu třetího tisíciletí*. Boskovice: Nakl. Albert, 2000. ISBN 978-80-858-3496-3.
- PELIKÁN, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 2., nezměněné vyd. V Praze: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1916-3.
- SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.
- ŠVARŤÍČEK, Roman a ŠEĐOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.